

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

Vesa Tahvanainen

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULUN ALUEVAIKUTTAVUUS
MAAKUNNASSA

Opinnäytetyö
Toukokuu 2017

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2017
Liiketalouden koulutusohjelma

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
P. (013) 260 6800

Tekijä
Vesa Tahvanainen

Nimeke
Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus maakunnassa

Toimeksiantaja
Karelia-ammattikorkeakoulu, Harri Mikkonen

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuutta ja kuinka se on muuttunut ja kehittynyt viime vuosien aikana. Selvitys tehtiin Karelia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden maakuntaan tekemien opinnäytetöiden pohjalta. Tutkimusmateriaalia saatiin ottamalla yhteyttä opinnäytetöiden kohteina olleisiin yrityksiin ja toimijoihin sekä opinnäytetöiden tekijöihin. Lähdeteorianana hyödynnettiin Karelia-ammattikorkeakoulun ja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun omia julkaisuja aikaisemmilta vuosilta.

Työ tehtiin Karelia-ammattikorkeakoulun liiketoiminnan yksikölle heidän hyödynnettäväkseen. Tarkoituksena oli selvittää, kuinka Karelia-ammattikorkeakoulu näkyy maakunnassa ja mitä siitä yleisesti ajatellaan yhteistyökumppanina ja toimijana. Tutkimukseen sisältyi myös opiskelijoiden ajatuksia yritysyhteistyöstä opiskelujen ja opinnäytetyön tekemisen aikana.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin laadullista tutkimusta. Haastattelut toteutettiin puhelimitse kysymyspohjaa (liitteenä) käyttäen. Vastausten pohjalta syntyi monipuolinen ja positiivinen näkemys Karelia-ammattikorkeakouluun liitetyistä mielikuvista. Näkyvyyttä kaivattiin lisää ja tähän moni yrittäjä toivoi muutosta. Tutkimusten perusteella sain selville, että tyytyväisyys yhteistyöhön oli korkeaa luokkaa ja tämä tuli selkeästi esille niin yrittäjien kuin opiskelijoidenkin vastauksissa. Tehdyt opinnäytetyöt olivat lähtökohtaisesti suunniteltu yritysmaailman tarpeisiin ja olivat käytännön hyödyksi yrityksille.

Kieli
suomi

Sivuja 31
Liitteet 1
Liitesivumäärä 1

Asiasanat
Aluevaikuttavuus, maakunta

Thesis
May 2017
Degree Programme in Business
Economics

Karjalankatu 3
FI 80200 JOENSUU
Tel. (013) 260 6800

Author
Vesa Tahvanainen

Title
Karelia University of Applied Sciences Effectivity Throughout the Northern Karelia County

Commissioned by
Harri Mikkonen

Abstract

The goal of this thesis is to find out how Karelia University of Applied Sciences has an effect on the county and Northern Karelia, and possibly to find out it has evolved in the last few years. This work was done based on theses which were made during the year 2015. With this information I contacted some companies and students who made these theses. For theory I mainly used Karelia's own books and source materials.

Subject for this thesis was chosen during my internship which I did for the Karelia University of Applied Sciences. During my work there I went through the thesis database and made a large report of from that information. This thesis will be done for the Business department of Karelia University for their use. The goal for the thesis is to find out what the various companies and students think about co-working with the Karelia University and what kind of an effect Karelia has on the county.

This thesis was done with qualitative research in the spring 2017. Interviews were done by phone, I contacted several companies and recent students. Research gave me information about how people and companies feel about Karelia University of Applied Sciences.

Language
Finnish

Pages 31
Attachments 1
Attachment pages 1

Keywords
Effectiveness over county

Sisältö

1 Johdanto	5
2 Karelia-ammattikoulun historiaa ja nykytila	6
3 Toimintaympäristön haasteita	8
4 Karelia-ammattikorkeakoulun päätehtävät	9
5 Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus	11
6 Opinnäytetyötilastoja	14
7 Mitä on laadullinen tutkimus?	16
8 Haastattelut	18
8.1 Opiskelijahaastattelut.....	19
8.2 Yrityshaastattelut	20
8.3 Opiskelijahaastatteluiden yhteenveto	23
8.4 Yrityshaastatteluiden yhteenveto	24
9 Kehitysehdotukset	26
10 Pohdinta	28
Lähteet	31

Liitteet

Liite 1: Haastatteluiden kysymykset

1 Johdanto

Opinnäytetyön aihe valikoitui työharjoitteluni kautta, jonka suoritin loppuun Karelia-ammattikorkeakoulussa liiketoiminnan yksikössä keväällä 2016. Harjoittelun aikana kävin muiden työtehtävieni ohella läpi edellisen vuoden opinnäytetöitä ja koostin niistä Excel-raportin, jonka avulla saatiin selville konkreettisia lukuja siitä, minkä verran opinnäytetöitä suuntautuu Joensuun alueelle ja minkä verran ympäryskuntiin. Tästä raportista syntyi aihe tälle opinnäytetyölle, minkä tarkoituksena on selvittää Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuutta nimenomaan Joensuun ulkopuolella. Tällaista raporttia tai selvitystä ei samassa muodossa ole aiemmin tehty.

Vuonna 2015 Karelia-amk:ssa tehtiin opinnäytetöitä yhteensä 583 kappaletta, joista 74 kappaletta suuntautui Joensuun ulkopuolelle maakuntaan. Näiden töiden pohjalta lähdin ottamaan yhteyttä kohdeyrityksiin sekä töiden tekijöihin tarkoituksena selvittää opinnäytetyöprosessi sujumista sekä tekijän että yrityksen näkökulmista. Pohdin myös, voisiko sitä kehittää entisestään. Otin yhteyttä muutamisiin yrityksiin ja opiskelijoihin puhelimitse haastatellakseni heitä. Haastattelujen pohjalta analysoin saamiani vastauksia ja tuloksia. Pyrin selvittämään, miten opinnäytetyöprosesseja voisi jatkossa kehittää paremmaksi, ja mitä yhteistyöstä Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa ajatellaan.

2 Karelia-ammattikoulun historiaa ja nykytila

Idea korkeakoulujen perustamisesta tuli keskusteluun vuonna 1989, jolloin opetusministeriö selvitti keskiasteen koulutuksen uudelleen järjestämistä. Tuolloin nousi ajatus ammatillisten korkeakoulujen perustamisesta tieteellisten korkeakoulujen rinnalle. Syitä tähän muutokseen oli useita, mutta pääsyinä oli ylioppilaiden tulva sekä se, että ammattikoulutus oli jäänyt hieman jälkeen, eikä enää pystynyt tarjoamaan nopeasti muuttuville työmarkkinoille niille sopivaa koulutusta. Lisäksi Suomesta puuttui tuolloin vielä ammatillinen korkeakoulutus, jonka tarve kasvoi koko ajan nopeasti kansainvälistyvässä maailmassa. (Mähönen 2002, 10.)

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu sai väliaikaisen toimilupansa keväällä 1991. Opetus aloitettiin seuraavana syksynä ja samalla yhdistyi yhden hallinnon alle viisi toisen asteen oppilaitosta. Nämä oppilaitokset olivat Joensuun metsä- ja puuoppilaitos, Joensuun terveydenhoito-oppilaitos, Outokummun ammattioppilaitos, Joensuun kauppaoppilaitos ja Wärtsilän teknillinen oppilaitos. Käsitteenä oppilaitos jäi pois, koska uudet koulutusohjelmat luotiin vanhojen tilalle ja samalla koulutusajat kasvoivat 3,5–4 vuoteen. Toimilupa vakinaistettiin vuonna 1995, samaan aikaan kuin kahdeksan muutakin ammattikorkeakoulua sai vakinaisen toimiluvan. (Mähönen 2002, 23–26.)

Vuonna 2007 toiminta oli muuttunut niin, että korkeakoulussa oli 7 koulutusalaa sekä 22 erillistä koulutusohjelmaa. Opiskelijoita oli noin 4000, henkilökuntaa oli noin 450. Lisäksi aikuiskoulutukseen osallistui vuosittain noin 8000 henkilöä. Toimipisteitä oli tuolloin vielä neljällä eri paikkakunnalla, kun Joensuun lisäksi toimipisteet löytyivät Nurmekselta, Kiteeltä ja Lieksasta.

(Tarnanen, Wrangle, Raivo 2007, 9.; Karelia-ammattikorkeakoulun Internet-sivut, 2.5.2017)

Joensuun kaupungin omistama, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun nimellä toimintansa aloittanut liikelaitos, sai vuonna 2012 valtioneuvoston päätöksellä uuden toimiluvan ja luvan uudelle nimelle. Toiminta jatkui entisellään ja vuoden

2013 alusta lähtien koulun nimenä on ollut Karelia-ammattikorkeakoulu. Tällä hetkellä, vuonna 2017, opiskelijoita Kareliassa on noin 3700 ja henkilökuntaa yli kolmisen sataa. Nykyisellään pienempiin henkilöstö- ja opiskelijalukuihin vaikuttaa se, että toiminta on keskittynyt Joensuun alueelle, sillä enää toimipisteitä ei ole kuin Joensuussa. Käytössä on edelleen 7 koulutusala ja erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja 17 kappaletta. (Karelia-ammattikorkeakoulun Internet-sivut; 2.5.2017, Yle:n Internet-sivut 8.7.2017)

3 Toimintaympäristön haasteita

Korkeakoulujen toimintaympäristö on jatkuvan muutoksen kohteena. Tekniikan kehittyminen ja talouden globalisaatio osaltaan kiihdyttävät elinkeinorakenteen muuttumista. Lisäksi väestön ikääntyminen, eläkkeelle siirtymisen myöhästyminen sekä nuorten ikäluokkien pientyminen vaikuttavat osaltaan toimintaympäristöön. Joskus muutokset tapahtuvat niin yllättäen, että niihin on lähes mahdollista valmistautua ennakkoon. Esimerkiksi vuonna 2007 koko Joensuun yllätti nopealla aikataululla toteutetut Perloksen yhteistoimintaneuvottelut, jonka seurauksena Joensuun ja Kontiolahden alueella 1200 henkeä jäi työttömiksi. Tällaisia muutoksia on vaikea ennakoida, joten muutostilanteissa nopea sopeutuminen ja ratkaisukeskeinen ajattelutapa ovat eduksi. Muuttuvat tilanteet voidaan nähdä haasteina, joihin tulee voida muuttuvissa olosuhteissa reagoida mahdollisimman nopeasti ja ennakoiden työvoiman ja opiskelijapotentialin koulutus- ja jatkokoulutustarpeita. Mitä paremmin näihin ongelmiin saadaan vastattua, sitä onnistuneemmin ammattikorkeakoulu voi tarjota yhteiskunnan tarpeisiin vastaavaa koulutusta. (Tarnanen ym. 2007, 9.)

Maakunnasta löytyy myös toimialoja, joilla on pulaa ammattitaitoisesta työvoimasta. Tämä luonnollisesti luo haasteita kasvulle, jos saatavilla ei ole laadukasta työvoimaa. Kun alueelle koulutetaan työelämän ammattilaisia, nostaa se osaltaan valmiuksia investointeihin ja sijoituksiin, kun yrittäjät ja yritykset tietävät, että tarvittaessa ammattitaitoista työvoimaa on saatavilla. Tämän työvoiman kouluttamisessa Karelia-ammattikorkeakoululla on merkittävä rooli peruskoulutuksen, syventävien koulutusten ja kehittämisspalveluiden tarjoajana. Lisäksi myös väestömuutokset vaikuttavat korkeakoulun toimintaympäristöön. Nuorten ikäluokkien pientyminen tarkoittaa luonnollisesti sitä, että koulutukseen on vähemmän hakijoita. Tulevaisuudessa erilaiset lyhytkoulutukset sekä kurssitukset tulevat olemaan aiempaa suuremmassa osassa Karelian ja muiden korkeakoulujen toiminnassa. (Tarnanen ym. 2007, 9.)

4 Karelia-ammattikorkeakoulun päätehtävät

Karelia-ammattikorkeakoululla on kolme päätehtävää. Nämä voidaan rajata opetukseen, tutkimus- ja kehittämistyöhön ja aluekehittämistyöhön. Kaikki nämä päätehtäväalueet vaikuttavat osaltaan maantieteellisesti, tässä tapauksessa vaikutus kohdistuu pääasiassa Pohjois-Karjalaan. (Tarnanen ym. 2007, 10.)

Opetus on näistä käsitteistä helpoin avata ja määritellä. Tämän käsitteen alle kuuluu periaatteessa kaikki opetus- ja koulutustoiminta mitä Karelia-ammattikorkeakoulu tarjoaa. Tähän kuuluvat perus-, jatko-, erityiskoulutukset sekä kurssit, olipa kyseessä sitten pidempi tai lyhyempi koulutusjakso. Tämän alle kuuluu myös maksulliset sekä maksuttomat kurssit/koulutukset kestosta riippumatta. (Tarnanen ym. 2007, 11.)

Tutkimus- ja kehittämistyö on hieman vaikeampi määriteltävä, koska erilaisia määritelmiä ja termejä on useampia vakituudessa käytössä ja lisäksi jokainen toimija käyttää hieman toisistaan eroavia määrittelyjä. Tästä ei ole käytössä siis yhtä vakiintunutta käytäntöä, mikä puolestaan johtaa siihen, että samassa tekstisisällössä voidaan useammalla eri termillä tarkoittaa yhtä ja samaa asiaa. Tämä puolestaan johtaa helposti sekaannuksiin. Yleensä Karelia-ammattikorkeakoulussa käytetään yksinkertaisesti vain sanaa tutkimus. Tutkimusten alle lasketaan kaikki opiskelijoiden ja henkilökunnan tekemät selvitykset, liittyivätpä ne heidän opintoihinsa, tutkimuksiin, yritysyritystyöhön tai opetukseen. Pääasiassa tutkimusaiheet nousevat esiin työelämästä sekä koulun omasta toiminnasta. Normaalisti tutkimustulokset julkaistaan joko osittain tai kokonaan, joissain tilanteissa tutkimukset voidaan jättää myös kokonaan julkaisematta, jos toimeksiantaja näin haluaa. (Tarnanen ym. 2007, 11.)

Aluekehittäminen on termin suhteen hieman hankala määritettävä, samaisesta syystä kuin tutkimus- ja kehittämistyökin. Karelia-amk suosii tästä termiä aluekehittämistyö. Termiä enemmän ongelmaa tuottaa sisällön määrittely ja rajanveto suhteessa edelliseen osa-alueeseen eli tutkimus- ja kehittämistyöhön. Opetusta ei lasketa kuuluvaksi aluekehittämisen alle eikä myöskään puhtaasta tutkimusta.

Sen sijaan kehitystyö, joka kohdistuu tietyn alueen toimijoihin, lasketaan kuuluvun aluekehittämisen alle. Esimerkiksi jos tekemisellä ja toiminnalla tähdätään nimenomaan jonkin tietyn alueen tai toimialan kehittämiseen luokitellaan se aluekehittämistyön alle. Aluekehittäminen on toiminnan suhteen myös laajempaa tekemistä kuin tutkimus, sillä alueellinen kehittäminen tähtää aina useampien tekijöiden kehittämiseen, ei vain yhden. Poikkeuksena tähän sääntöön on, jos projekti tähtää alueellisesti erittäin merkittävän toimijan kehittämiseen. (Tarnanen ym. 2007, 12–13.)

5 Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus

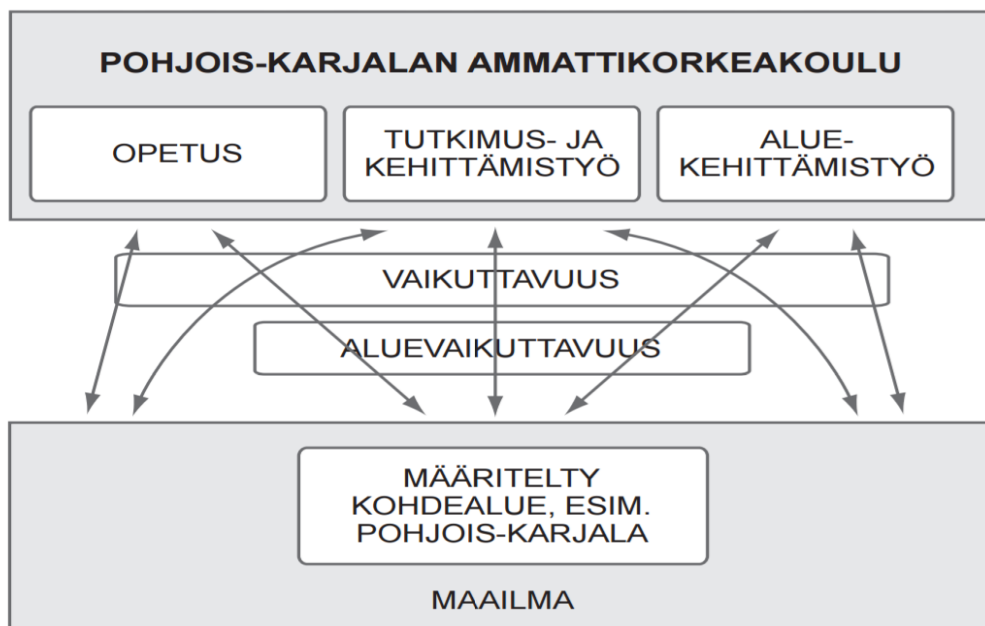
Alkujaan Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun tärkein yksittäinen tehtävä oli kouluttaa maakuntaan korkeatasoisia ammatillisia osaajia, jotka valmistumisen jälkeenkin jäisivät Joensuun ja maakunnan alueelle. Jo ensimmäisissä avajaisissa tätä aihetta käsiteltiin ja sivuttiin, kun ammattikorkeakoulun osuutta aluepoliittisena tekijänä ja vaikuttajana nostettiin esille. Monin tavoin näihin tavoitteisiin ja odotuksiin onkin pystytty vastaamaan. Pelkän koulutuksen lisäksi ammattikorkeakoulu näkyy alueellisena vaikuttajana erilaisten kehittämishankkeiden, koulutusten, opinnäytetöiden, työharjoitteluiden sekä yritys yhteistyön kautta. Tähän toimintaan ja yhteistyöhön on pyritty koko koulun olemassa olon ajan, ja yritys yhteistyö on alusta alkaen ollut melko suuri osa opiskelua. (Mähönen 2002, 88–89.)

Aluevaikuttavuuteen tietenkin vaikuttaa myös alueelle tehty opinnäytetyö, joita valmistuu vuosittain noin 600 kappaletta. Näistä iso osa tehdään suoraan paikallisille yrityksille tai toimijoille, joilta on tullut toimeksianto tai pyyntö selvitykselle, josta opiskelija voisi opinnäytetyönsä tehdä. Lisäksi suoraan maakuntaan vaikuttava asia on opiskelijoiden työharjoittelut, jotka ovat hyvä mahdollisuus päästä työpaikkaan ja työelämään kiinni. Hyvin suoritettu harjoittelu avaa monessa tapauksessa ovia pysyvämpäänkin paikkaan työelämässä, ja yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö taas parantaa koulutuksen kehittämistä yritysten tarvitsemaan/kaipaamaan suuntaan. (Mähönen 2002, 89–91.)

Aluevaikuttavuus terminä menee puhekielessä helposti sekaisin aluekehittämistyön kanssa. Merkitys on kuitenkin täysin eri. Aluevaikuttavuus voidaan rajata organisaation toiminnan vaikuttavuudesta siihen osaan, joka jossain määrin toteutuu tietyllä maantieteellisellä alueella. Tätä vaikuttavuutta voidaan mitata ja kuvata erilaisten kuvaajien ja mittareiden avulla. Jos mittarit valitaan huonosti tai väärin perustein, on todennäköistä, että jokin mittari jää kokonaan ilman haluttua mittauksia tai määritelmää. Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuudella tarkoitetaan tämän kyseisen oppilaitoksen vaikutusta tietyllä maantieteellisellä

alueella, esimerkiksi Pohjois-Karjalan alueella. Tähän vaikuttavuuteen kuuluu sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuurilliset vaikutukset. Tämä toteutuu aiemmin mainittujen kolmen perustehtävän kautta. (Tarnanen ym. 2007, 15.)

Kuviosta 1. näkyy, kuinka Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun kolme perustehtävää eli opetus, tutkimus- ja kehittämistyö ja aluekehittämistyö linkittyvät toisiinsa. Ne muodostavat kuvaajan, jonka avulla voi avata aluevaikuttavuutta. Kaikki osa-alueet vaikuttavat toisiinsa muodostaen kokonaisuuden. Kuvaajasta käy ilmi, miten toiminta näkyy ja vaikuttaa ensin lähialueisiin ja sitä kautta suuremmalti jopa koko maailman mittakaavassa. Kuvaaja havainnollistaa, kuinka erilaisia kombinaatioita ja kokonaisuuksia voi kolmesta perustehtävästä muodostua, esimerkiksi opetus ja aluekehittämistyö voivat yhdessä vaikuttaa määriteltyyn kohdealueeseen.

Kuvio 1. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun kolme perustehtävää

Kaikki organisaatiot vaikuttavat lähiympäristöönsä budjettinsa kautta. Normaalisti Karelia-ammattikorkeakoulun tyyppisen toimijan budjetista suurin osa menee palkkoihin ja muihin henkilöstökuluihin, investointeihin, toimitilavuokriin sekä tavara- ja palveluostoihin. Tästä aluevaikuttavuuteen vaikuttaa ensisijaisesti se osa, joka jää nimenomaan maakuntaan. Aluevaikuttavuutta mitatessa voidaan puhua välillisestä ja välittömästä tulovaikutuksesta. Välitön tulovaikutus koostuu

palkoista, ja niihin kuuluvista sivukuluista, valtion ja kunnan tuloveroista sekä Karelialan tekemistä tavara- ja palveluostoista. Välillinen vaikutus puolestaan tarkoittaa sitä, kuinka paljon Karelia-amk:n tavara- ja palveluostot vaikuttavat näiden kolmansien osapuolten liikevaihtoon sekä paljonko henkilökunnan ostovoima vaikuttaa paikallisiin toimijoihin. (Tarnanen ym. 2007, 16–17.)

Kun puhutaan perustehtävien aluevaikuttavuudesta, voidaan sivuta aiemmin esillä ollutta kaaviota, jossa kaikki kolme perustehtävää vaikuttavat toisiinsa. Optimaalisissa tilanteissa kaikki voivat jopa toteutua yhtä aikaa. Lisäksi tästä kokonaisuudesta voi muodostua pienempiä kokonaisuuksia, joista kerrallaan toteutuu kaksi. Esimerkiksi opetus ja tutkimus voi olla tällainen kombinaatio tai aluekehittämissyö ja tutkimus- ja kehittämisyö. Tiivistettynä, Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuudesta on kyse silloin, kun mikä tahansa kolmesta perustehtävästä toteutuu valitun alueen (Pohjois-Karjalaa) alueella ja vaikuttaa juuri sen alueen yrityksiin, oppilaitoksiin, asukkaisiin sekä toimijoihin. Oletamus myös on, että nämä ulkopuoliset toimijat hyötyvät jollain mitattavalla tapaa Karelia-amk:n olemassa olosta ja toiminnasta. (Tarnanen ym. 2007, 17–19.)

6 Opinnäytetyötilastoja

Vuonna 2007 kirjoitettu lähdemateriaalinakin käytetty Pohjois-Karjalan ammatti-korkeakoulun aluevaikuttavuus käy opinnäytetöitä läpi varsin pintapuolisesti, joten täydellistä vertailua ei valitettavasti pystytä tekemään vuosien 2005 ja 2015 välillä. Kirjaa varten oli käyty läpi karkeasti noin puolet vuonna 2005 tehdyistä opinnäytetöistä. Tuolloin tehtiin yhteensä 665 opinnäytetyötä, joita ei jaoteltu/eroteltu kunnittain, vaan selvitettiin, kuinka suuri osa tehtiin pohjoiskarjalalaisille toimijoille tai yrityksille. Tähän tutkimukseen otettiin 366 opinnäytetyön otanta. Tästä kokonaismäärästä tutkimuksessa selvitettiin, kuinka moni otantaan kuuluneista töistä tehtiin Joensuun tai maakunnan alueelle. Tulos oli 272 opinnäytettä, 75 % otannasta. Otanta ei kuitenkaan ole läheskään täydellinen, joka voi osaltaan myös vääristää tilastoja. Kun otetaan huomioon, että valtaosa opinnäytetöistä suuntautuu/jää Joensuun alueelle, ei tämä selvitys anna kovinkaan hyvää kuvaa siitä, minkä verran opinnäytteitä tehtiin maakuntaan ja minkälaiseksi Karelialan aluevaikuttavuus näiden töiden ansiosta muodostuu. Tuolloin tehty selvitys onkin lähinnä pintapuolinen katsaus koko maakunnan alueelle, eikä silloin lähdetty analysoimaan aluevaikuttavuutta kunnittain.

Oma lähdemateriaalini on täydellinen katsaus vuonna 2015 tehtyihin opinnäytetöihin, luvut ovat tarkkoja ja mukana on kaikki vuonna 2015 kirjoitetut opinnäytetyöt, joita oli yhteensä 583. Tähän lukuun on laskettu mukaan myös ylemmän AMK:n tutkinnot, joita oli yhteensä 45 kappaletta. Tästä kokonaismäärästä Joensuuhun tehtiin 222 opinnäytettä eli noin 38 %. Karelia-amk:n omia toimeksiantoja oli yhteensä 62 kappaletta eli 10.5 %. Muualle Suomeen tai maailmalle tehtiin yhteensä 118 työtä, kaikkiaan 20 %. Omaa toimeksiantoaan opinnäytetyön muodossa teki yhteensä 107 opiskelijaa, josta prosentuaalinen osuus oli 18.5 %. Yhteensä siis Joensuun, Karelia-ammattikorkeakoulun omat toimeksiannot, muualle Suomeen tai maailmalle tehdyt opinnäytetyöt sekä omat toimeksiannot vievät kokonaismäärästä 87 %. Näihin neljään ryhmään suuntautui siis yhteensä 509 opinnäytetyötä. Näistä ylemmän AMK:n opinnäytetöitä oli yhteensä 38 kappaletta.

Opinnäytetyöni tarkoitus oli kuitenkin selvittää aluevaikutusta nimenomaan maakunnassa, ei niinkään Joensuun alueella. Jos lähialueisiin lasketaan mukaan Liperi ja Kontiolahti, yhteensä maakuntaan tehtiin vuonna 2015 opinnäytetöitä 74 kappaletta, joista 7 oli ylemmän AMK:n tutkintoja. Jos Liperi ja Kontiolahti pudotetaan pois vertailusta, tippuu kokonaismäärä 53 kappaleeseen eli alle kymmeneen prosenttiyksikköön kokonaisuudesta. Tästä määrästä viisi oli ylemmän ammattikorkeakoulun tutkintoja. Valtaosa ylemmän AMK:n tutkinnoista painottuu siis Joensuun alueelle. Etenkin ylempien ammattikorkeakoulututkintojen osalta keskittyminen Joensuun alueelle on huomattavan suurta.

Kun tarkastellaan tarkemmin maakuntaan tehtyjä opinnäytetöitä koulutusaloitain, huomataan että valtaosa näistä on tehty sosiaali- ja terveysalalle. Kun maakuntaan tehtiin yhteensä 53 opinnäytettä, sote-alalle tehtiin näistä 21 kappaletta, eli pyöreästi 40 % kaikista opinnäytteistä. Sote-alan jälkeen eniten töitä tehtiin luonnonvaran koulutusaloilta, 10 kappaletta. Tämän jälkeen tasaisena rintamana tulivat perästä loput koulutusalat. Ainoa toimiala josta ei maakuntaan tehty yhtään opinnäytetyötä oli tietojenkäsittely. Kuntina eniten opinnäytetöitä kohdistui Nurmekseen, Lieksaan, Outokumpuun ja Kiteelle, yhteensä yli puolet maakuntiin tehdystä opinnäytetöistä, yhteensä 38 kappaletta. Tästä voidaan päätellä, että maakuntaan ei suurien kuntien ulkopuolelle kovin paljoa opinnäytetöitä suuntaudu. Juuka ja Polvijärvi saivat tyytyä yhteen opinnäytteeseen, Ilomantsi ja Valtimo kahteen.

7 Mitä on laadullinen tutkimus?

Heti alkuun pitää määritellä, miten laadullinen tutkimus eroaa määrällisestä tutkimuksesta. Suomessa niin sanottu gallup-tutkimus on ollut varsin perinteinen määrällisen tutkimuksen muoto. Tämä tutkimustapa vakiinnutti asemansa jo heti sotien jälkeen ja pääasiassa sillä selviteltiin poliittisen suosion vaihteluita. Laadullinen tutkimus puolestaan keskittyy yksilöihin ja esimerkiksi yksilöiden haastatteluihin, joista käydään läpi saatua tietoa. Näiden tietojen avulla voidaan saada selville tarkempaa yksilöllistä dataa hyötykäyttöön. Laadullinen tutkimus koostuu kahdesta eri vaiheesta. Tutkimuksen pohjana on olemassa niin sanotusti arvoitus, johon haetaan ratkaisua pelkistämällä havaintoja. Tällaisissa analyyseissä pyritään muodostamaan sääntöjä, joiden avulla analysoidaan tutkimuksen kohdetta. Kun laadullisessa tutkimuksessa ”ratkaistaan arvoitusta”, käytettävissä olevan materiaalin ja aineiston turvin tehdään johtopäätöksiä tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä. Laadullinen tutkimus siis käsittää kaksi eri vaihetta, jotka ovat havaintojen pelkistäminen ja arvoituksen ratkaiseminen.

(Alasuutari 1999, 31–44.)

Kun aloitetaan laadullista tutkimusta, pitää alkuun suorittaa ”kenttätöön valmistelu”. Tähän vaiheeseen kuuluu kaikki käytännön toimenpiteet, jotka pitää suorittaa ennen varsinaisen työskentelyn aloittamista. Alkuun on mietittävä kohderyhmää, miten tutkimusta lähdetään toteuttamaan, mahdollisen ulkopuolisen avun käyttöä ja sitä, kuinka kohderyhmän tavoittaa parhaiten. Tutkijan/selvityksen tekijän on oltava valmis joustamaan ja tekemään kompromisseja työskentelyn suhteen. Ylipäätään tutkijan oma mielenkiinto ja aktiivisuus vaikuttavat siihen, min-kälaisia tuloksia saadaan aikaan. (Grönfors 2008, 21–23.)

Tämän opinnäytetyön arvoitus on Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus maakunnassa; miten Karelia-amk näkyy, toimii ja mitä ajatuksia tai tunteita se herättää? Alkuun laaditaan haastattelukysymykset ja tehdään haastattelut, joiden avulla tätä arvoitusta lähdetään ratkaisemaan. Tämän jälkeen ratkaistaan arvoitusta eli tulkitaan saatua aineistoa. Laadullinen tutkimus voi pitää sisällään määrällisen tutkimuksen osia tai toimintatapoja, mutta tässä tutkimuksessa sellaisia ei käytetty. Opinnäytetyön osalta iso pohjatyö oli tehty jo työharjoitteluni aikana

keväällä 2016, kun koostin yhteenvetoa vuoden 2015 opinnäytetöistä. Tämän aiheiston pohjalta lähdin ottamaan yhteyttä maakunnassa toimiviin yrityksiin, kuntiin sekä erilaisiin järjestöihin. Kontakteja otin myös muutamaa entisiin opiskelijoihin, jotka tähän kohderyhmään ovat opinnäytetöitensä tehneet.

Kohderyhmä rajautui aiheen myötä maakuntaan, koska tavoitteena nimenomaan oli selvittää Karelian näkyvyyttä/vaikuttavuutta maakunnassa. Tutkimuksen toteutustavaksi valitsin puhelinhaastattelun, sillä mielestäni se oli toteuttamistavaltaan järkevin vaihtoehto tavoittaa maakunnissa asuvat haastateltavat. Puhelimella tavoittaminen on helppoa ja nopeaa. Lisäksi älypuhelimella on mahdollista tallentaa puhelut helposti sovelluksen avulla. Ulkopuolista apua ei tässä tutkimuksessa käytetty.

8 Haastattelut

Opinnäytetyön toiminnallinen osuus toteutettiin puhelimitse tehdyillä haastattelulla. Haastateltavat valikoituivat omien ja opettajani kontaktien kautta. Yhteyttä otin yhteensä yhdeksään henkilöön ja/tai yritykseen. Näistä kolme oli opiskelijoita ja kuusi yritysten edustajia. Kuudesta yrityskontaktista kaksi haastateltavaa oli lähiaikoina Karelia-ammattikorkeakoulusta valmistautuneita henkilöitä, joten koulu ja sen toiminta olivat vielä varsin hyvässä muistissa. Haastattelut olivat melko vapaamuotoisia ja niiden kestot vaihtelivat vähän reilusta viidestä minuutista jopa 20 minuuttiin. Kaikki henkilöt/yritykset joihin kontaktia otin, suostuivat haastateltaviksi. Haastattelurunko valmistui lähes itsestään, kysymyksiä oli yhteensä yrityspuolen edustajille noin kymmenkunta ja entisille opiskelijoille muutama vähemmän. Pääpaino kysymyksissä oli Karelia-ammattikorkeakoulun näkyvyydessä ja siinä, että mitä voisi tehdä paremmin. Haastattelurunko jakautui kolmeen osaan, joita olivat:

1. Mielikuvat Karelia-ammattikorkeakoulusta
2. Näkemykset nykyhetken toiminnasta
3. Toiveet/parannusehdotukset tulevaisuuden suhteen.

Entisiltä opiskelijoilta tiedusteltiin myös heidän opinnäytetöidensä synnystä sekä siitä, miten opinnäytteen tekeminen maakuntaan sujui. Haastatellut yritykset ja heidän edustajansa olivat: Simo Mikkonen, Outotec, Outokumpu. Toni Kukkonen, Outokummun Energia, Outokumpu. Timo Ehrukainen, Tietotapio, Nurmes/Lieksa. Carita Wickström, Tulikivi, Juuka. Pasi Karjalainen, Juuka Seura Oyj, Juuka. Jaakko Rintamäki, North Karelia Sales & Services, Polvijärvi. Näistä kaksi ensimmäistä ovat äskettäin Karelia-ammattikorkeakoulusta valmistuneita henkilöitä. Lisäksi entisistä opiskelijoista haastattelin Eeva Kaakkoa Tohmajärveltä, Susanna Oinosta Juuasta ja lisäksi yhtä henkilöä, joka halusi pysyä nimettömänä. Kaksi jälkimmäistä olivat entisiä liiketalouden opiskelijoita ja Kaakko puolestaan sosiaali- ja terveysalalta.

8.1 Opiskelijahaastattelut

Haastattelut toteutettiin puhelimitse ja kaikki tavoitetut henkilöt osallistuivat haastatteluun. Kysymykset mitä kysyttiin, keskittyivät mielikuviin siitä mitä Karelia-ammattikorkeakoulusta tulee mieleen, mistä opinnäytetyön aihe löytyi, kuinka kommunikointi ohjaajan ja yhteyshenkilön kanssa sujui, mitä olisi voinut tässä prosessissa tehdä paremmin, ja kuinka Karelia-ammattikorkeakoulu näkyy mainonnassa tai esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Lisäksi kaksi yritysten edustajaa oli vasta valmistunut Karelia-amk:sta, joten heiltäkin sai hieman vastauksia näihin kysymyksiin.

Mielikuvat mitä Karelia-ammattikorkeakoulusta tuli haastateltaville henkilöille mieleen, olivat pääasiassa pelkästään positiivisia. Kehuja sai koulun vaativuus ja intensiivisyys, esimerkiksi ryhmätöitä ja käytännön tekemistä oli paljon. Lisäksi raporttien ja ryhmätöiden tekemiseen piti panostaa ja näissä piti hyödyntää kunnan lähdemateriaaleja. Lisäksi keuhuttiin myöskin etäopiskelun mahdollisuutta ja sen sujuvuutta, positiivisina asioina mainittiin myöskin erilainen joustavuus koulun päässä. Tämä joustavuus realisoitui esimerkiksi kurssitarjonnassa, jossa pienillekin ryhmille järjestettiin kursseja, jos niihin oli osallistujia. Positiivisina asioina kiiteltiin erityisesti laadukasta opetusta ja sitä, että käytännön tekemistä oli reilusti. Mahdollisuus panostaa niihin opintoihin jotka opiskelijaa kiinnostivat, nostettiin esille. Lisäksi mainittiin, että koulutus on tarjonnut hyviä eväitä työelämään ja se, että tarvittaessa apua sai kysymällä. Pisteitä myös polkuopiskelun mahdollisuudesta. Negatiivisia asioita ei juurikaan löytynyt, tosin yksi haastateltava kertoi, että olisi ollut hyvä päästä vierailemaan oikeassa työpajassa koulun aikana, hän oli siis opiskellut tekniikan alaa.

Näkyvyyttä tiedustellessa kävi selväksi, että Karelia-amk ei katukuvassa juurikaan näy millään tavalla Joensuun ulkopuolella. Kaikki haastateltavat kertoivat, että pääasiassa kanavat, missä Karelia-ammattikorkeakouluun on opiskelujen jälkeen törmännyt, on ollut sosiaalinen media tai perinteinen printtimainonta. Muutama kertoi saaneensa sähköpostiin ilmoituksia tai mainoksia tulevista lisäkoulutuksista, joku kertoi ilmoittautuneensaakin tällaisiin mukaan. Pääasiallinen viesti oli kuitenkin sen suuntainen, että viestintää entisille opiskelijoille ei Karelia-

ammattikorkeakoulun suunnalta valmistumisen jälkeen paljoo ole, tai ainakaan siihen ei ole juurikaan törmätty.

Opinnäytetöistä kysyttäessä selvisi, että työt saatiin tehtyä oikeaan tarpeeseen kohdeyrityksille. Kukaan haastatelluista henkilöistä ei hakemalla hakenut opinnäytetyön kohdeyritystä maakunnasta, monesti kysyntä kohtasi tarjonnan ikään kuin sattumalta. Kaikki tekijät uskaltaisivat suositella opinnäytteiden tekemistä maakuntaan muillekin. Kaksi opinnäytetyötä oli tehty omaan työpaikkaan toimeksiantona omalle esimiehelle, kolmas haastateltu oli löytänyt opinnäytetyön aiheen yhteisten työkuvioiden kautta. Kaikki haastatellut henkilöt kehuivat opinnäyteprosessia ja sen sujuvuutta ylipäättäen. Apua saatiin tarvittaessa kohdeyrityksen tai Karelian päästä. Etäyhteyksiä hyödynnettiin tässäkin suhteessa, myös mahdollisuuksia kasvokkain tapaamisiin oli tarjolla riittävästi. Kehuja sai erityisesti opinnäytetyön ”alkuprosessi”, missä käytiin läpi työn runko yhdessä ohjaavan opettajan kanssa. Lisäksi yritykset joihin opinnäytetöitä tehtiin, olivat hienosti mukana prosessissa, tarjoten resursseja ja tiloja opiskelijoiden hyödynnettäväksi.

8.2 Yrityshaastattelut

Yrityshaastatteluja tein kuusi kappaletta. Nämä yritykset valikoituivat omien kontaktien sekä koulun kautta saatujen yhteystietojen pohjalta. Kysymyspatteristo erosi hieman opiskelijoille esitetyistä, sillä toimintakin ja kysymykset joihin vastauksia haluttiin eroavat hieman toisistaan. Alkuun kuitenkin käytiin samaan tapaan läpi mielikuvat Karelia-ammattikorkeakoulusta ja tämän jälkeen edettiin muihin asioihin. Selvitin muun muassa sitä, että ovatko yrityksiin tehdyt opinnäytetyöt johtaneet jatkopalkkauksiin, työharjoitteluihin tai muuhun yhteistyöhön. Lisäksi tiedustelin myös toiveita tulevaisuuden suhteen. Lopuksi tarjosin haastateltaville mahdollisuutta omaan puheenvuoroon, jos heillä olisi haastattelun aikana nousseita ajatuksia tai kehitysideoita Karelia-amk:n suhteen.

Kysyttäessä mielikuvia Karelia-ammattikorkeakoulusta, esiin nousi hyvin samansuuntaisia asioita kuin opiskelijoidenkin kohdalla eli laadukas ja korkealaatuinen opetus, laadukkaat opinnäytteet, erilaiset hankkeet sekä ylipäättäen positiiviset

ajatukset. Myös mahdollisuudet tehdä opiskellessa sitä mitä halusi, nousi esille (tästä mainitsinkin jo opiskelijahaastatteluiden yhteydessä). Mainintoja tuli myös menneisyydestä korkeakoulukokeilusta asti, lisäksi myös maakuntakorkeakoulu mainittiin. Usea haastateltava alkoi tässä vaiheessa puhua koulutuksista. Ainakin IB-linja, liiketalous, oikeus ja insinööripuolen koulutukset mainittiin. Ainoa Karelia-ammattikorkeakoulun erillinen koulutus, hanke tai kurssitus mikä mainittiin nimeltä haastatteluiden yhteydessä, oli Work smart -hanke. Tämän hankkeen ajatuksena on pikatreffimäinen toiminta opiskelijoiden ja yritysten edustajien välillä, jossa molemmat pääsevät tapaamaan toisiaan ja keskustelemaan sekä esittämään kysymyksiä.

Haastattelussa kysyin myöskin siitä, näkyykö Karelia-amk millään tavalla yrityksen normaalissa toiminnassa tällä hetkellä. Näkyvyydellä lähinnä kartoitettiin mainonnan tehokkuutta ja sitä, onko vastaaja nähnyt esimerkiksi printtimediassa tai sosiaalisessa mediassa Karelia-ammattikorkeakoulun päivityksiä. Suurin osa näkyvyydestä tuli sosiaalisen median kautta, perinteisen printin tullessa perässä. Näkyvyyttä ei varsinaisesti keuhuttu, esille nousi toivetta siitä, että Karelia-ammattikorkeakoulun pitää olla ulospäin suuntautunut ja toiminnan olisi hyvä suuntautua myös enemmän Joensuun ulkopuolelle. Tästä huolimatta, Karelia-amk kuitenkin koettiin helposti lähestyttäväksi toimijaksi, jos sellaiseen tarvetta herää. Kontaktit ja kanavat yhteydenottoon tuntuivat olevan hyvin tiedossa, lähinnä vanhoja opettajia tai henkilöitä kenen kanssa yhteistyötä on tehty aiemminkin. Palautetta tuli myös siitä, että aina yhteistyö ei ole onnistunut Karelia-amk:n takia, tähän toki vaikuttanut myös kohdeyrityksen omat kiireiset aikataulut.

Vaikuttavuutta yrityksissä tuli lähinnä harjoitteluiden ja opinnäytetöiden suhteen. Yksikään yritys tai organisaatio ei ollut suoraan osallistunut ammattikorkeakoulun järjestämiin koulutuksiin tai kurssituksiin, lähinnä osallistuminen näihin ilmeni uudelleenkouluttautumisten kautta, mutta nämäkin olivat lähinnä yksittäisten ihmisten omaa hakeutumista koulutuksiin kuin organisoitua kouluttautumista yritysten päästä. Juuka-Seura nousi tässä poikkeuksena esille, heidän kanssaan Karelia-ammattikorkeakoululla on ollut jonkinlaista yhteistyötä ja keskustelua mahdollisten harjoitteluiden ja opiskelijatöiden hyödyntämisestä, lisäksi heille oli Work Smart-hanke tullut tutuksi. Ylipäätään koulutuksista ja kurssituksista sai kuitenkin

hieman sellaisen kuvan, että joko mainonta ei tavoita yrityksiä kunnolla ja mahdollisia hyötyjä ei osata tunnistaa, tai sitten tällaiseen toimintaan ei haluta osallistua. Haluttomuuteen tietenkin vaikuttavat ennakkoluulot ja tehokkaammalla viestinnällä tällaisia ennakkoluuloja voisi vähentää.

Opinnäytetöistä ja harjoitteluista kysyttäessä vastaukset olivat kaikki positiivisia ja kehuvia. Töiden laatua keuhuttiin korkeatasoisiksi ja opinnäytetyöprosessitkin olivat toimineet molempiin suuntiin hienosti. Kaikkiin yrityksiin, joihin yhteyttä otin, oli tehty opinnäytetöitä joko vuonna 2015 tai 2016, lisäksi mainittiin myös aikaisempia töitä. Useissa tapauksissa opinnäytetyö tehtiin jo töissä olevan henkilön toimesta tai opinnäytetyö johti palkkaukseen. Työllistävää vaikutusta siis löytyi useastakin eri kohteesta. Lisäksi opinnäytetöiden kautta löytyi myös välillistä työllistävää vaikutusta, kun opinnäytteen tekijät olivat suositelleet työntekijää kesätöihin. Kaikki yritykset olivat mielellään mukana opinnäytetöissä, vaikka tietenkin tiedostivat myös sen, että aiheuttaa jonkin verran työtä myös yrityksen päässä mahdollisen ohjauksen suhteen. Hyödyt kuitenkin koettiin suuremmiksi kuin aiheutuvat haitat. Lisäksi yrityksistä tuli sellainen mielikuva, että ne ovat mielellään mukana opinnäytetöissä ja auttamassa opiskelijoita. Tämän huomasi myös haastatteluja tehdessä, kaikki osallistuivat mielellään ja keskustelut olivat varsin avoimia.

Tulevaisuudesta keskusteltaessa esille nousi asioita viestinnän tehostamisesta, että yrityksiä tavoitettaisiin paremmin. Halua yhteistyöhön ja toimintaan tuntui löytyvän, kunhan tieto vaan tavoittaa toimijat ja projektit ovat molemmille osapuolille järkeviä. Yritysten puolelta tuli myös sellainen kuva, että välillä tarve projektille tai opiskelijatyölle nousee niin nopeasti, että ei ole aikaa jäädä odottamaan, että tarpeeseen pystytään Karelia-ammattikorkeakoulun toimesta vastaamaan, jolloin yritys etsii apua muualta. Lisäksi koulutuksien/kurssien suhteen nousi ajatuksia, että niitä pitäisi järjestää ympärystökunnissakin ja mahdollisuuksien mukaan vielä ilta-aikaan, jolloin mahdolliset pienyrittäjät pystyisivät osallistumaan. Tämän hetken tilanteesta sain sellaisen käsityksen, että koulutukset ja kurssitukset keskittyvät pääasiassa Joensuuhun, ja pien/mikroyrittäjille irtaantuminen työstä edes päiväksi on hyvin hankalaa, ellei jopa mahdotonta. Ulospäinsuuntautuneisuutta

kaivattiin myöskin. Lisäksi toiminnasta pyydettiin tekemään maanläheistä ja helpposti lähestyttävää, että pienyrittäjä jolta ei niin sanottu ”kapulakieli” luonnistu, uskaltaa ja pystyy ottamaan yhteyttä ja saamaan apua ongelmaansa.

8.3 Opiskelijahaastatteluiden yhteenveto

Haastattelut sujuivat kaiken kaikkiaan hienosti. Haastatteluajat saatiin sovittua ja kaikki suostuivat haastateltaviksi, keitä asian tiimoilta lähestyin. Haastatteluiden kestot kestivät hyvin hallinnassa ja aihepiirissäkin pysyttiin melko hyvin. Ennakoon mietityt kysymykset toimivat hyvin, ajatuksena oli koittaa välttää kysymyksiä joihin voi vastata kyllä tai ei.

Opiskelijoiden osalta voi todeta yhteenvetona, että tehdyt opinnäytetyöt löytyivät joko nykyisestä työpaikasta tai sen seurauksena tai puhtaasti sattuman kautta. Oma aktiivisuus tietenkin vaikuttaa tässäkin. Opiskelijat eivät välttämättä hakeutuneet maakuntiin opinnäytetöitä tekemään, mutta näissä tapauksissa kysyntä sattui kohtaamaan tarjonnan. Opinnäytetyöprosessista ei löytynyt pahaa sanottavaa yhdeltäkään haastatellulta henkilöltä, kaikki olivat saaneet tarvittavaa apua ja tukea niin toimeksiantajan kuin koulunkin puolesta. Mahdollisuuksia etäopiskeluun keuhuttiin, sekä yleistä koulun tasoa ja laadukkuutta. Positiivista signaalia sai myös koulun käytännönläheisyys ja se, että koulutus tarjosi konkreettisia eväitä työelämään.

Kehityskohteita olisi viestinnässä ja yleisessä näkyvyydessä. Pääasiallinen näkyvyys on tullut printtimedian, sosiaalisen median tai sähköpostin kautta. Otanta on tietenkin pieni, mutta haastatellut henkilöt kertoivat kuitenkin, että Karelia-amk näkyy heidän toiminnassaan varsin vähän eikä mainoksiin tai ilmoituksiin törmää ainakaan liikaa valmistumisen jälkeen. Tämä osaltaan hankaloittaa esimerkiksi ylemmän AMK:n tutkintojen mielenkiintoa ja sitä todennäköisyyttä, millä entiset opiskelijat lähtevät jatkokouluttautumaan. Yksi kolmesta vastaajasta oli ilmoittautunut johonkin Karelia-amk:n tarjoamaan jatkokoulutukseen tai kurssille, kanava mitä pitkin hänet oli tavoitettu ja saatu kiinnostumaan, oli ollut sähköposti.

8.4 Yrityshaastatteluiden yhteenveto

Yrityshaastattelut sujuivat hyvin. Haasteita oli hieman enemmän, lähinnä aika-
taulujen yhteensovittamisen kanssa, mutta kaikki saatiin järjesteltyä. Oli kiva huo-
mata, että yritykset osallistuivat mielellään, eivätkä kokeneet osallistumista pa-
kollisena toimenpiteenä. Kysymyksiin vastailtiin rehellisesti ja asiallisesti, ongel-
mia ei ollut.

Alkuun käytiin läpi mielikuvia Karelia-ammattikorkeakoulusta toimijana, seuraa-
vaksi kysyin mitä asioita Karelia-ammattikorkeakoulusta tulee mieleen. Vastauk-
set vaihtelivat aikuiskoulutuksesta pieniin historiakatsauksiin. Ylipäätään esille
kuitenkin nousi samansuuntaisia asioita kuin haastateltujen opiskelijoidenkin
suista. Koulutuksen tehokkuutta ja laadukkuutta keuhuttiin, samoin opinnäytetöi-
den laatua ja niin edelleen. Opettajatkin saivat omat kehunsa. Positiiviset mieli-
kuvat nousivat esille, etenkin vast'ikään valmistuneiden työelämän edustajien
kohdalla. Koulun joustavuus sai kehuja esimerkiksi kurssitarjonnan suhteen.

Kun tarkasteltiin Karelia-ammattikorkeakoulun näkyvyyttä ja vaikuttavuutta yritys-
ten tämän hetken toiminnassa, vastaukset painottuivat lähinnä harjoitteluiden ja
opinnäytetöiden suuntaan. Harjoittelut ja opinnäytetyöt koettiin hyväksi kanavaksi
päästä yrityksiin sisälle, monessa tapauksessa työpaikkojakin/opinnäytetyöai-
heita löytyi hyvin sujuneen harjoittelun jäljiltä. Katukuvassa Karelia-amk ei juuri-
kaan näkynyt missään, mikä on tietenkin ihan ymmärrettävää koska pääpaino
katunäkyvyydestä keskittyy Joensuun suuntaan. Lähinnä näkyvyys maakun-
nassa painottui printin ja sosiaalisen median puolelle. Ainoa organisaatio joka
mainitsi jonkin koulutuksen tai hankkeen nimeltä oli Juuka-Seura, joka oli osallis-
tunut Work Smart -työpajoihin. Lisäksi heillä oli yhteistyötä liiketoiminnan yksikön
kanssa mahdollisten harjoitustöiden hyödyntämisestä tulevaisuudessa.

Opinnäytetyöt koettiin yrityksissä hyödyllisiksi ja näissä oltiin mielellään mukana.
Useissa tapauksissa opinnäytetyö oli johtanut palkkaukseen/harjoitteluun tai toi-
sinpäin. Itse prosessi opinnäytetöiden ympärillä on sujunut hienosti, yhdelläkään
yrityksellä ei ollut antaa negatiivista palautetta opinnäytetöihin tai niihin liittyvään
prosessiin liittyen. Ylipäätään yhteistyö Karelia-amk:n kanssa koettiin mielek-
käänä ja mahdollisuutena, jos siihen vain tarjoutui sopiva tilaisuus.

Tulevaisuudesta keskustellessa esiin nousi muutama asia. Etenkin Jaakko Rintamäen ajatukset siitä, että Karelia-ammattikorkeakoulun pitää olla helposti lähestyttävissä niin pienille kuin isoillekin toimijoille ja se, että ammattikorkeakoulun pitää jalkautua maakuntiinkin. Olipa tämä sitten opiskelijoiden tai opettajien jalkautumista, molempia kaivataan. Tällä toiveella ajettiin takaa sitä, että erilaisia seminaareja/koulutuksia olisi hyvä järjestää muuallakin kuin Joensuussa. Lisäksi muita ajatuksia mitä nousi esille, oli opiskelijoiden hyödyntäminen esimerkiksi pienyritysten tietoteknisissä ongelmissa, jossa yksi opiskelija voisi päivän aikana käydä auttamassa useampaakin pienyrittäjää saman maakunnan alueella. Koulutuksen käytännöllistäminen nousi ajatuksena esille ja ainakin tekniikan puolella voisikin olla hyvä, jos työharjoitteluja olisi enemmän. Kaiken kaikkiaan ajatukset olivat kuitenkin positiivisia. Yrityksistä sai sellaisen kuvan, että yhteistyö kiinnostaa kyllä ja sitä tehdään mielellään, kunhan aikataulut ja mahdollisuudet osuvat yhteen. Lisäviestintä Karelia-ammattikorkeakoulun päästä ei tekisi pahaa.

9 Kehitysehdotukset

Haastattelujen pohjalta nousee esille muutama asia mitä voisi kehittää ja parantaa Karelia-ammattikorkeakoulun toiminnassa. Opiskelijoille viestiminen valmistumisen jälkeen tuntui olevan melko satunnaista, ja valmistuneen oma aktiivisuus näyttelee tässä tällä hetkellä suurta roolia. Moni haastatelluista kertoi, että käytännössä Karelia-amk ei valmistumisen jälkeen näy eikä vaikuta heidän elämäänsä. Tätä epäkohtaa voisi koettaa parantaa niin, että valmistuvilta opiskelijoilta pyydetäisiin henkilökohtaiset sähköpostiosoitteet, josta heidät tavoitettaisiin koulun päätyttyä. Tätä kautta voisi aika ajoin ilmoittaa koulutuksista tai uusista mahdollisuuksista. Yleinen näkyvyys printin tai perinteisten medioiden puolella on vastausten mukaan melko vähäistä, joten ehkä tähänkin voisi kiinnittää huomiota.

Valmistuneista opiskelijoista kaikki kokivat, että opinnäytetyön tekeminen maakuntaan oli mahdollisuus. Tätä tietoa pitäisi levittää eteenpäin, että useampi opiskelija uskaltautuisi tekemään opinnäytetyön itselleen vieraalle paikkakunnalle. Opinnäytetyöprosessi tuntuu nimittäin toimivan todella hyvin ja sitä keuhuttiin poikkeuksetta kautta linjan. Apua oli saatu tarvittaessa ja toimeksiantajat ovat myöskin olleet avoimin mielin mukana. Lisäksi monissa tapauksissa opiskelija oli työllistynytkin toimeksiantajayrityksiin.

Yritysten puolelta esille nousi toiveena viestinnän tehostaminen ja reagoiminen nopeasti vastaantuleviin tilanteisiin. Lisäksi esille nousi tarve ulospäinsuuntautuneisuudesta ja siitä, että Karelia-ammattikorkeakoulun organisaationa pitäisi olla mahdollisimman helposti lähestyttävä niin pienille kuin isoillekin toimijoille. Tarve jalkautumisesta maakuntiin esitettiin yrittäjien puolelta konkreettisena toiveena, niin opiskelijoiden, opettajien kuin mahdollisten seminaarien ja koulutuksienkin suhteen. Maakunnan näkökulmasta kaikki toiminta näyttää keskittyvän Joensuuhun. Jos aluevaikuttavuutta todella haluaa lisätä, niin pitäisi konkreettisesti jalkautua Joensuun ulkopuolellekin. Tätä perusteltiin sillä, että pienyrittäjät eivät päiväsaikaan kovin helposti kykene irtaantumaan Joensuuhun (kouluttautumaan tai verkostoitumaan). Käytännönläheisyys oli yksi teemoista mikä tuntui toistuvan

haastatteluja tehdessä. Erilaiset yritysvierailut ja tutustumiskäynnit auttavat tällaisessa toiminnassa ja antavat valmiuksia työelämään.

Yleinen tiedonkeruu valmistuneista ja yhteistyöyrityksistä pitäisi saada paremmalle tasolle. Tällaisen tutkimuksen/selvityksen tekeminen määrällisenä on melko haastavaa, koska vaikka kohdeyritykset ovatkin tiedossa, ei ainakaan näillä tiedoilla ole mahdollisuutta kerätä järkevästi yhteystietoja, että voisi toteuttaa kunnollisen määrällisen tutkimuksen. Opinnäytetyönohjaajaa ei näy juuri minäkään opinnäytetyön tiedoissa, lisäksi opiskelijastakin kerättävät tiedot on lähinnä kerättävä itse omien kontaktien kautta. Siirtymä tällaiseen kerättyyn dataan vie tietenkin aikansa. Jotta otannan saa kerättyä riittävän suureksi, voi olla, että dataa pitäisi kerätä esimerkiksi kaksikin lukuvuotta. Tässä olisi kuitenkin kehityksen mahdollisuus, koska tällä hetkellä hyödynnettävä data oli hankalasti saatavilla. Yrityksillä kuitenkin tuntui olevan yhteistyöhalukkuutta, kun heihin otti yhteyttä.

10 Pohdinta

Tavoitteena opinnäytetyössä oli selvittää Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikutavuutta ja näkyvyyttä maakunnan alueella. Tätä lähdettiin selvittämään tehtyjen opinnäytetöiden pohjalta laadullisena tutkimuksena. Suurin pohjatyö tuli tehtyä jo aiemmin, kun työharjoitteluni aikana kävin läpi vuoden 2015 opinnäytetöitä. Nämä työt jaottelin kunnittain sekä toimialoittain. Alkuun kirjoitin teoriaa, jonka jälkeen painopiste alkoi siirtyä haastatteluiden suuntaan ja miettiä sitä, kuinka ne olisi järkevin toteuttaa. Tärkeää oli, että haastattelujen tekeminen onnistuisi puhelimitse, koska töissä käyvänä autottomana ihmisenä liikkuminen maakuntaan olisi ollut hieman haastavaa. Lisäksi puhelinhaastattelun etuja oli, että haastatellut sai yksinkertaisella sovelluksella tallennettua puhelimen muistiin, jonka jälkeen niitä oli helppo jatkokäsitellä ja kuunnella uudelleen.

Opinnäytetyön tuloksina saatiin tietoa siitä, kuinka viestintä tällä hetkellä näkyy ja vaikuttaa jo valmistuneisiin opiskelijoihin sekä kuinka yritykset maakunnassa näkee Karelian toimijana tai yhteistyökumppanina. Suoranaista viestintää valmistumisen jälkeen ei ollut vastaajien mukaan ainakaan liikaa, lisäksi yritysten puolelta tuli signaalia, että yhteistyötä mielellään tehtäisiin. Tämä toki vaatii sen, että molempien osapuolien pitää tarvittaessa pystyä joustamaan ja tarjoamaan ratkaisuja hieman nopeammallakin aikataululla tai epätavallisemmalla toimintatavalla. Lisäksi yritysten puolelta saatiin toiveita siitä, että Karelia-amk:n pitää jatkossa olla entistäkin ulospäin suuntautuneempi ja jalkautua konkreettisesti ympäryskuntiin, olipa kyseessä sitten opiskelijavierailut, seminaarit, koulutukset tai kurssitukset. Lisäksi kansanläheisyyttä toivottiin, erityisesti tällä viitattiin helposti lähestyttävään korkeakouluun. Tällä tarkoitettiin, että mahdolliset pien/mikroyrittäjätkin uskaltautuisivat lähtemään mukaan mahdollisiin yhteistyöprojekteihin paremmin, jos Karelia-ammattikorkeakoulu instituutiona olisi helpommin lähestyttävä.

Onnistumisia työssä oli itse haastattelut ja etenkin niiden sujuvuus. Kaikki kontaktit suostuivat haastatteluun ja vastasivat kysymyksiin mielellään ja parhaansa mukaan. Onnistumiseksi lasken myös nopean aikataulun, jolla työ lopulta tuli kaasaan kuin itsestään. Nopean aikataulun etuja oli esimerkiksi, että teorian jälkeen

oli helppo siirtyä nopeasti tekemään haastatteluja, kun teoriapohja oli vielä mielessä. Paniikkia ei päässyt syntymään oikeastaan missään vaiheessa. Vaikka aikataulu olikin lopulta nopea, silti koin välillä hankalaksi työn jatkamisen. Epäonnistumisia työhön aiheutti rajallinen teoriamäärä. Tällaista tutkimusta ei aiemmin ole tehty, joten kirjallisuuteen pohjautuva teoriapohja jäi melko suppeaksi. Tähän olisi pitänyt panostaa enemmän. Toisaalta suppea teoriapohja aiheutti sen, että itse haastatteluihin piti panostaa hieman enemmän ja sitä kautta niistä saikin paljon irti, ja koen, että työn pääpainon pitikin olla haastatteluissa eikä teoriassa. Tietenkään teorian merkitystä ei pidä aliarvioida, mutta tällaisessa työssä kirjoista ei pysty löytämään oikeita vastauksia tutkimuskysymyksiin.

Käytetyt menetelmät sopivat mielestäni tällaiseen tutkimustyöhön. Puhelinhaastattelut mahdollistivat sen, että aika haastatteluille löytyi helposti, vaikka keskeltä työpäivääkin, jos tarve niin vaati. Lisäksi se, että sain puhelut ja tehdyt haastattelut helposti talteen ilman lisälaitteita ja kustannuksia, helpotti tietojen käsittelyä. Suurin etu puhelinhaastatteluissa kuitenkin oli se, että ne pystyttiin tekemään niin, että ei tarvinnut lähteä konkreettisesti maakuntamatkalle. Toki tällöin vuorovaikutus voi jäädä pienemmäksi, mutta huolellinen ennakovalmistelu ennen puheluja takasi sen, että keskustelut lähtivät luontevasti ja tuloksetkaasti eteneeseen. Kasvokkain keskustelut olisivat vaatineet enemmän aikaa sekä valmisteluja, ja uskon että osa näistä haastatteluista olisi jäänyt toteutumatta, jos ne olisi pitänyt tehdä kasvokkain. Laadullinen tutkimus oli tutkimustapana oikea, koska kunnollista rekisteriä ei ollut hyödynnettävänä, mistä olisi voinut yhteystietoja hakea suurempaa määrällistä tutkimusta varten.

Tuloksien hyödyntämisestä toivon, että tästä työstä olisi jotain apua Karelia-ammattikorkeakoululle. Haastatteluista henkilöistä yli puolet oli valmistunut viimeisen muutaman vuoden aikana, joten koulu ja sen toiminta ovat vielä hyvässä muistissa. Yleinen sanoma oli, että ilman omaa aktiivisuutta ei Karelia-ammattikorkeakoulun julkaisuihin tai viestintään juurikaan törmää. Näkyvyyden parantaminen ja yleinen esilläolo voisi olla yksi kehityskohde. Yritysten puolelta toiveet olivat nopeassa reagoinnissa ja konkreettisessa jalkautumisessa maakuntaan. Selkeinä vahvuuksina esiin nousi laadukkuus ja etäopiskelun mahdollisuudet.

Molempia kehuttiin vuolaasti, joten tämän realisointi olisi yksi mahdollisuus, tapahtuipa tämä sitten muutoksina markkinoinnissa tai yleisessä viestinnässä.

Jos tekisin työn nyt uudestaan alusta asti, muuttaisin joitain asioita. Teoriapohjan puutteellisuus ja kattavampi läpikäynti olisi yksi tällainen asia. Lisäksi työn aikataulutus ja itseluottamus omaan tekemiseensä pitäisi saada paremmalle tasolle. Nyt opinnäytetyö painoi takaraivossa, ja vasta viimeisillä hetkillä alkoi tuntua siltä, että oikeasti saa kasaan sellaisen työn jonka kehtaa omalla nimellään palauttaa arvioitavaksi ja että pystyn tähän. En tiedä, kuinka paljon tähän motivaatio-ongelmaan vaikutti se, että aihe ei ennen työn aloittamista tuntunut kovinkaan omalta tai mielekkäältä. Vasta työskennellessä kiinnostus aiheeseen alkoi kunnolla nousta. Aikataulutus toimi lopulta ihan hyvin, kun ensin sain työn aloitettua ja käyntiin. Haastattelut sujuivat hyvin ja niissä varmasti auttoi työkokemus asiakaspalvelutyössä, jossa keskustellaan asiakkaiden kanssa puhelimitse. Puheluja kuunnellessa tosin huomasin olleeni omassa viestinnässäni melko rajallinen, ja jatkokysymyksiä olisi voinut esittää aktiivisemmin, vaikka ne eivät alkuperäisellä kysymyslistalla välttämättä olisikaan olleet.

Lähteet

- Alasuutari, P. 1999, Laadullinen tutkimus. Jyväskylä: Gummeruksen kirjapaino Oy
- Grönfors, M. 2008, Laadullisen tutkimuksen kenttätyömenetelmät. Hämeenlinna: Sofia
- Karelia-ammattikorkeakoulu. Hakusana: Karelia-ammattikorkeakoulu. <http://www.karelia.fi/fi/karelia/tutustu-meihin>. 2.5.2017.
- Kari Ikävalko, Yleisradio. 3.5.2012. Hakusana: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun nimenvaihdos. <https://yle.fi/uutiset/3-6080587>. 7.8.2017.
- Mähönen, H. 2002, Korkeampaa koulutusta. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu 10 vuotta. Jyväskylä: Gummeruksen kirjapaino Oy.
- Tarnanen, T., Wrangle, K., Raivo, P. 2007, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus. Joensuu: Yliopistopaino

Haastattelun kysymykset

Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus,

kysymykset yrityksille

1. Mielikuvat. Mitä tulee mieleen Karelia-ammattikorkeakoulusta?
2. Näkyykö/vaikuttaako yrityksen tekemiseen? Millä tavalla?
3. Onko yritykseen tehty opinnäytetöitä?
4. Ovatko tehdyt opinnäytetyöt johtaneet palkkauksiin, harjoitteluihin tai muuhun yhteistyöhön?
5. Onko toiveita tulevaisuuden suhteen? Esimerkiksi koulutuksia, messuja, projekteja jne.
6. Koetteko Karelia-ammattikorkeakoulun helposti lähestyttäväksi?
7. Oletteko osallistuneet Karelia-amk:n järjestämiin koulutuksiin tai kurssiin?
8. Vapaa sana/loppukaneetti

Karelia-ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus,

kysymykset opiskelijoille

1. Mielikuvat. Mitä tulee mieleen Karelia-ammattikorkeakoulusta?
2. Mitä kautta opinnäytetyön aihe löytyi?
3. Kuinka opinnäytetyöprosessi sujui? Kommunikaatio ohjaajan/toimeksiantajan välillä?
4. Miksi maakuntaan, suosittelisitko muille?
5. Johtiko palkkaukseen/työmahdollisuuksiin?
6. Vapaa sana/loppukaneetti